evanjelická
základná
škola.ba

Adaptačný program žiaka základnej školy

Meno a priezvisko žiaka: .....

Trieda: .....

Školský rok: .....

Dátum nástupu do školy: .....

Dôvod zaradenia do adaptačného programu: .....

Adaptačný program je určený pre žiaka:

- ktorý je v škole nový, prestúpil z inej školy,
- ktorý sa do školy vráti žiak po dlhšom čase (mesiac), alebo
- žiak, ktorý mal z rôznych dôvodov vo vysokej miere narušené vzťahy v triede natoľko, že nie je schopný ich sám nadväzovať, resp. obnoviť.

Adaptačný program sa sústreďuje aj na triedny kolektív, do ktorého daný žiak prichádza.

1. Ciele adaptačného programu

- Uľahčiť žiakovi prechod do nového prostredia školy.
- Podporiť vytvorenie pozitívnych vzťahov so spolužiakmi a učiteľmi.
- Pomôcť žiakovi zorientovať sa v priestoroch, pravidlách a organizácii školy.
- Predchádzať stresu, strachu a školským neúspechom.
- Vytvoriť podmienky pre rozvoj jeho osobnosti a školských zručností.

---

2. Oblasti adaptácie

1. **Sociálna adaptácia**
   - budovanie tímu, spolupráca, komunikácia, socializácia - zaradenie medzi spolužiakov.
2. **Emocionálna adaptácia**
   - zvládanie stresu, istota a bezpečie, pocit prijatia.
3. **Vzdelávacia adaptácia**
   - oboznámenie so školským poriadkom, systémom hodnotenia, pracovnými návykmi a zvyklosťami v škole.
   - zorientovať sa v učive jednotlivých predmetov v EZŠ.

- zistiť úroveň vedomostí žiaka z predchádzajúcej školy, motivovať, hodnotiť žiaka, ale v prvom mesiaci neklasifikovať.

4. **Prostredie školy**
    - orientácia v triede a škole, poznanie priestorov (šatňa, jedáleň, knižnica).

---

3. Úlohy jednotlivých aktérov

- **Triedny učiteľ**
    - koordinuje adaptačný program, komunikuje s rodičmi,
    - pomáha pri začleňovaní žiaka do kolektívu,
    - spolupracuje s ďalšími vyučujúcimi, pedagogickým asistentom a vychovávateľom,
    - pravidelne hodnotí priebeh adaptácie a robí záznamy do adaptačného programu,
    - v prvých týždňoch trávi v triede čo najviac času,
    - počas adaptačného obdobia sa zameriava na možné signály smerom od žiakov a venuje im zvýšenú pozornosť.
- **Učitelia/pedagogický asistent/vychovávateľ**
    - pomáha pri začleňovaní žiaka do kolektívu,
    - poskytuje podporu pri učení a orientácii v škole, zohľadňuje aktuálne možnosti žiaka, čo je schopný sa v danej chvíli naučiť, počas samostatnej práce v triede sa žiakovi častejšie venuje aj individuálne, cielene žiaka počas hodiny aktivizuje,
    - minimálne raz týždenne informuje triedneho učiteľa, v prípade potreby častejšie,
    - počas adaptačného obdobia sa zameriavajú na možné signály smerom od žiakov a venujú im zvýšenú pozornosť.
- **Školský psychológ / špeciálny pedagóg (ak je k dispozícii)**
    - sleduje adaptáciu, poskytuje konzultácie a intervenciu podľa potreby.
- **Rodičia**
    - spolupracujú so školou, poskytujú informácie o potrebách dieťaťa,
    - zúčastňujú sa dohodnutých stretnutí Ž-U-R,
    - podporujú dieťa v domácom prostredí.

---

4. Trvanie programu

- **Prvý mesiac** školského roka ako intenzívne adaptačné obdobie.
- **Priebežne** počas prvého polroka sledovanie a podpora žiaka.

---

evanjelická
základná
škola.ba

5. Plán adaptačného programu

a) Pred nástupom žiaka (ak ide o prestupujúceho žiaka)

☐ stretnutie rodiča, žiaka a triedneho učiteľa, získanie základných informácií,

☐ predstavenie školy, pravidiel a možností podpory,

☐ informácie o žiakovi predstavené učiteľovi žiakom samým a jeho rodičmi,

☐ rodičia vyplnia vstupný formulár o žiakovi,

☐ triedny učiteľ dohodne s rodičmi pravidlá komunikácie a spolupráce:

- *spôsob komunikácie:* napr. edupage, e-mailom, SMS, telefonicky, prostredníctvom portfólia žiaka a pod.,
- *kontaktná osoba:* nemusí byť rodič (zákonný zástupca), môže to byť aj príbuzný alebo iná osoba,
- *pravidelné informačné stretnutia:* žiak – rodič/zákonný zástupca – učiteľ – asistent, členovia školského podporného tímu,
- *riešenie problémov:* prípadné problémy riešiť okamžite, aby nedochádzalo k nedorozumeniu,
- *spôsob podpory rodičov pri domácej príprave žiaka*: Napríklad rodičia môžu kontrolovať plnenie domácich úloh (označenie v zošitoch).,
- *spôsob hodnotenia*: stanovenie jasných pravidiel hodnotenia – priebežné hodnotenie formou známok/bodového hodnotenia (EduPage) v súlade so školským vzdelávacím programom slúži len na informáciu o pokrokoch žiaka,
- *informovanie o školských a mimoškolských aktivitách,*
- *rešpektovanie zvykov rodiny,*
- *príp. iné.*

☐ triedny učiteľ pripraví žiaka na to, čo ho bude čakať v triede, podá informácie, ale aj povzbudí a podporí žiaka,

☐ zabezpečí žiakovi čip do jedálne, učebnice, kľúč od skrinky, určí miesto v zasadacom poriadku,

☐ oboznámi žiakov triedy s príchodom nového spolužiaka, zabezpečí vhodné podmienky, napr.:

- viesť diskusiu o krajine, škole, z ktorej nový žiak prichádza,

- spoločne so žiakmi sa zamyslieť nad tým, aké komplikácie môže novému žiakovi nové prostredie spôsobiť a ako ho podporiť (napr. spoločne vyrobiť orientačný plán školy),
- vybrať vhodné miesto na sedenie a vybrať spoľahlivého spolužiaka ako suseda.

Dátum stretnutia:* .....

**Ako príloha Záznam zo stretnutia učiteľ – rodič (príp. žiak)*

b) Prvý týždeň

triedny učiteľ :

☐ **oboznámi všetkých vyučujúcich v triede s agendou nového žiaka, podľa potreby s nimi komunikuje v priebehu adaptačného procesu.**

- **zorganizuje:**

☐ zoznamovacie aktivity v triede (hry na spoznanie mien, záujmov, spoluprácu):

.....

.....

.....

.....

☐ individuálnu prehliadku školy so žiakom (ukázať jedáleň, WC, knižnicu, telocvičňu, kabinet, zborovňu a pod.), vysvetlenie základných pravidiel a informácií, na koho sa v prípade potreby obrátiť o pomoc,

☐ predstavenie školského poriadku formou rozhovoru alebo hry,

☐ zaradenie žiaka do triednych aktivít, priradenie „kamaráta – sprievodcu“:

.....

☐ dohodnúť so žiakom „bezpečné miesto“, t. j. za kým, kde a akým spôsobom môže ísť v prípade potreby, resp. stresu aj počas vyučovania,

☐ dodržiavať zásady nenásilnej komunikácie a empatie (uplatňovať vhodné gestá a mimiku, udržiavať očný kontakt, komunikovať so žiakom vo výške očí, priebežne sa zaujímať o to, ako sa žiak cíti),

☐ termíny uskutočnených aktivít zaznačí do dokumentácie adaptačného programu so stručným komentárom.

Dátum stretnutia:* .....

**Ako príloha Záznam zo stretnutia učiteľ – rodič (príp. žiak)*

c) 2. – 4. týždeň

☐ aktivity na podporu spolupráce a vzťahov (ranné kruhy, skupinové práce, projekty, hry):

.....

.....

.....

☐ sledovanie, či žiak rozumie pokynom, pravidlám a pracovnému tempu,

☐ individuálne rozhovory učiteľa so žiakom (ako sa cíti, čo mu ide/nejde):

.....

.....

.....

- o aktivitách a rozhovoroch urobí záznam v dokumente adaptačný program s uvedením termínu a krátkym komentárom

evanjelická
základná
škola.ba

☐ v prípade potreby triedny učiteľ v spolupráci s koordinátorom ŠPT a so súhlasom rodičov požiada o pomoc aj ďalších odborníkov, ktorí môžu byť nápomocní pri riešení problematických situácii.

Dátum stretnutia:* .....

**Ako príloha Záznam zo stretnutia učiteľ – rodič (príp. žiak)*

d) 2. – 3. mesiac

☐ postupné zaraďovanie do bežného hodnotenia,

☐ zohľadnenie individuálnych potrieb (ak prichádza z iného vzdelávacieho systému),

☐ posilňovanie sebavedomia – pochvala, povzbudenie, zapojenie do školských podujatí,

☐ individuálne rozhovory učiteľa so žiakom (ako sa cíti, čo mu ide/nejde) minimálne raz za týždeň:

.....

.....

.....

☐ o aktivitách a rozhovoroch urobí záznam v dokumente adaptačný program s uvedením termínu a krátkym komentárom:

.....

.....

.....

.....

Dátum stretnutia:* .....

**Ako príloha Záznam zo stretnutia učiteľ – rodič (príp. žiak)*

6. Hodnotenie a ukončenie programu

Spätná väzba od žiaka, rodičov a učiteľa na stretnutí žiak-učiteľ-rodič:

- po 1. mesiaci krátke hodnotenie:

.....

.....

.....

- po 3 mesiacoch vyhodnotenie úspešnosti adaptácie – záznam na predpísanom formulári:

.....

.....

.....

- ak sú ťažkosti, pokračovať v individuálnom pláne podpory a priebežne mesačne vyhodnocovať, zároveň navrhnúť ďalšie riešenia, ako zlepšiť adaptáciu žiaka:

  .....

  .....

  .....

  .....

  .....

evanjelická
základná
škola.ba

Na konci školského roka informovať ďalšieho triedneho učiteľa a odovzdať mu zložku adaptačného programu žiaka.

Dátum:.....

Meno, priezvisko a podpis triedneho učiteľa:

.....

Meno, priezvisko a podpis preberajúceho triedneho učiteľa:

.....